Тваринний світ України Різноманітність тваринного світу Закономірності поширення тваринного світу в Україні

Мета: сформувати знання учнів про фауністичний склад лісів, луків, степів, боліт, водойм; видовий склад і поширення тварин; тваринні ресурси України; про закономірності поширення тваринного світу; познайомити з видами тварин, що занесені до Червоної книги України; з'ясувати суть акліматизації та ,реакліматизації тварин; продовжувати розвивати навички образного, абстрактного та критичного мислення; спонукати учнів до аналізу, синтезу, оцінки; сприяти формуванню екологічної культури учнів, бережного ставлення до тваринних ресурсів України, розуміння взаємозв'язків між усіма природними компонентами.

Обладнання: карти атласу, мультимедійна презентація, підручник, зошит

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

ХІД УРОКУ

І. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Вивчення нового матеріалу

V. Узагальнення

Домашнє завдання

Бліцопитування

- 1) Назвіть основні типи рослинності поширеної на території України.
- 2) Які ліси за видовим складом рослинності є в нашій країні? Наведіть приклади
- 3) Назвіть степові види рослин.
- 4) Які болотні види рослинності Ви знаєте?
- 5) Якими різноманітними ресурсами забезпечує людину рослинний світ?
- 6) Назвіть рослини, що занесені до Червоної книги України.
- 7) Які лікарські рослини Вам відомі?

Пригадайте

- приклади ссавців, птахів, риб, плазунів, земноводних, безхребетних
- види тварин, характерні для природних зон мішаних лісів, лісостепів та степів Євразії

Різноманітність тваринного світу

• Більшість представників сучасного тваринного світу з'явилася на території України за останні 10 тис. років

• Тваринний світ — це сукупність тварин, що постійно або тимчасово населяють відносно однорідну територію або водойму та перебувають між собою у складних

взаємовідносинах

Фауна – сукупність видів тварин, що історично склалася у певній екосистемі (наприклад, фауна лісу, фауна моря)

- Тваринний світ тісно пов'я заний із рослинністю
- Тому його видовий склад закономірно змінюється залежно від кліматичних умов і характеру рослинності з півночі на південь

Види тварин		Полісся	Степи	Українські Карпати	Кримські гори
Ссавці	травоїдні	Кабан дикий, косуля, лось, олень	Сайгак, степовий зубр, бик-тур	Карпатський благородний олень, серна, лось	Олень, косуля, муфлон
	гризуни	Білка, соня лісова, миша-полівка	Ховрах сірий, тушканчик, полівки, кролик дикий	Миша-полівка, білка, бурозубка	Лісові миші, білка- телевутка
	комахоїдні	Борсук, кріт	Їжак вухатий	Борсук	Борсук
	хижаки	Рись, кіт лісовий, вовк, лисиця зви- чайна	Лисиця- корсак	Рись, бурий ведмідь	Куниця кам'яна
	Птахи	Рябчик, тетерук, глухар, яструб	Жайворонок, дрохва, куріпка сіра, журавель степовий	Чорний шишкар, сокіл-сапсан, орел, беркут, глухар, тетерук	Гриф чорний, сип білоголовий, сойка чорноголова
Плазуни		Гадюка звичайна, вуж, веретільниця, мідянка, ящірка прудка	Полоз жовтобрюхий, гадюка степова	Полоз, гадюка, мідянка	Гекон кримський, ящірки

- > рись
- > лісовий кіт
- > білка
- > лісова куниця
- > лісова соня
- > бобер
- > чорний тхір

Трапляються

бурі ведмеді

а також лісових

- > мишей
- кротівпоширені плазуни: —
- > вужі
- **>** веретільниці
- > ящірки

На узліссях та галявинах у глибині лісу часто оселяються

- **>**лисиця
- **>**ласка
- **≻борсук**
- >заєць-русак
- ≽їжак

У південній, степовій, частині України переважають землерийні

тварини:

>полівки

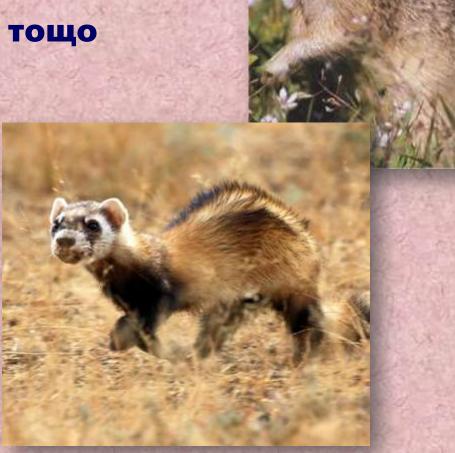
>сірий ховрах

>степовий тхір

>дикий кролик

>степовий хом'як тощо

а серед птахів зустрічаються

- **≻** перепілка
- **>** жайворонок
- сіра куріпказрідка —
- > стрепет
- > дрохва

Доволі своєрідний тваринний світ Азово-Чорноморського

узбережжя. Поширеними є

- >чаплі
- **>чайки**
- **>**норці
- >сріблясті мартини
- >сірі гусаки
- >лебеді-шипуни
- **>**пелікани

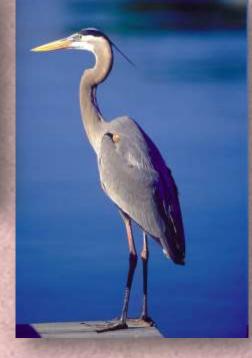

Найпоширенішими річковими рибами на території України є

- > дунайський лосось
- > річковий окунь
- > лящ
- > карась
- > короп
- > COM
- > щука

Тваринні ресурси

— це вся фауна, що населяє територію країни, а також внутрішні та прибережні води

• Зараз дикі тварини розглядаються як один із компонентів ПК

• також є джерелом постачання окремих видів продуктів харчування (м'ясо, риба, мед, яйця, молоко) та сировини для

промисловості

Одомашнені види тварин забезпечують людей цінними продуктами харчування – м'ясом, яйцями, молоком, медом, сировиною для окремих галузей промисловості (вовною, шкірами), використовуються як тягова сила

Вплив людини на тваринний світ Людина впливає на тваринний світ двома шляхами:

Пряме знищення

під час полювання

під час рибальства

Зміна середовища існування

вирубування лісів

розорювання степів

осушення боліт

спорудження гребель

забруднення довкілля

Акліматизація — здатність тварин пристосовуватись до нових умов існування

> європейський муфлон

> туркменський кулан

> американська норка

> благородний олень

> ондатра

> лань

> єнот

Реакліматизація— відтворення на конкретній території певних видів місцевих тварин, які зникають або вже зникли

> зубр європейський

> бобер

Підсумуємо

- До тваринних ресурсів України відносять усю фауну, що населяє її територію, внутрішні та прибережні води
- Тваринний світ України є досить різноманітним. Це обумовлено значною територією, наявністю рівнинних і гірських районів та різноманіттям природи
- Людина впливає на тваринний світ шляхом прямого знищення та в результаті зміни середовища проживання його представників
- Понад 500 видів тварин занесені до Червоної книги України

Домашнє завдання:

Опрацювати параграф 34, конспект, заповніть таблицю «Поширення тварин в Україні», стор 139

Природний комплекс	Типові тварини
Зона мішаних лісів	

Підготуватися до тематичної роботи, повторити параграфи 26-34